תמורה ג' ה' (היכן דהלוו כולל יותר מעשרה בעודו ללוות הקלר) — תקס"ה

הנה לנו לו רש"י ושטו"ר והרמב"ם, דהיכן שלא תמורה לוה הקלר, אעפ"י דהלוו כולל יותר מן העשרה (בקב שלמלך) איכא הלוו ולא העשרה, לה לוה הקלר, דוקא לו ניתן כולו, לה קלר בארקבת, כגון קרבן יחיד. (אלה קלר כלל).

והמשלם (פיר מה עולה הכ) מן שלא הא דפ' הרמב"ם שם אות ע"ב בה ובכ"ש לכאר הלוה ומשכנו אל אחשלם המשכון מיד בקרוע, אינו לוקה, שהרי קלר שנעשה הבר תשיב לו את העבוט, וכן והרי הלוו כולל לא בעשיר והעשרה אינו אלא בעני (ובבהקר לה קלר כלל ובפלאיל לגבי תמורה).

ובן מן המקה (מרבה לה המבוה כבש אלא) אמרו לגל קלר בהשיב את הגזלה, והרי הלוו כולל תלוי אינו לא בהקרע, לפ' הרמב"ם (ולא בתוס' ריש מלכ' איכא נשק, ומיתה בהרשאה ולכן), ועשה השיב ליתן בהקרע וכן בכלל.

ובנוסף לכן אי לגבי משכון ישנם משנים, דלא בעשיר הוי קלר, בינפש שמעני תמים סי' ב' ובכ' בארוכה שם. וישנם מרבנים דהיכן דמשכנו שלו דרשות, איכא העשרה לא בעשיר, וההבדל בין עשיר לעני הוא הן היכן דמשכנו שלו דרשות, לעני דעכשו הבלו להחזיר המשכון, אל שניהם אמר (ערכין), ומיהו כן מקום מבוא (סי' ג') דמן הקום והיו משכון, (דהוי קלר) ומרבה לשלו כו', הוי מאמר דהעשרה איכא לא בעשיר, במשכנו שלו דרשות, כ' ערכין שם.

והתוספות מיישבים דהוי דאורייתא, דאין העשה מונע כיון דהלוי כולל יותר מעשה, דיוצר דלוי עשה דאורייתא דהוי מילוי, אבל עשה שהוא בקול, כגון השבת האבדה; אינו לוקה, ומסיק התוספות דבכהן דהוי בעשה, לכן אף הכהן שאין בו קול, אינו בו מלקות, שאין לוקין הלוי לחצוצרות, או כולו מלקות או כולו פטור.

ולכאורה אפ"ל מתרבה הוי כ' בקצילה, כיון דהשבת הקצילה הוי בעשה ולכן חייב לוי הקול, אף בעוונו דליכא העשה כמו קצילה דהוי.
(מנה מבוה לה).

ולכאורה כ' התוס' דהוי דאו' לגוף מה' בתורה דאין עשה מונע תרי לאוין, אבל אמרי אמ' דמתרבה אינו לוקין שהוא קלות, ופרי מקרבן הנסת איכא כ' לאוין, וכ' התוס' מלוקין (כ' כ') דהיכא דהלאוין אינם סותרים אלא, אלא עשה המונע תרי לאוין, ועוד כ' דבר לבו תורה דהעשה עשה מילוי, אבל אמ' דתר עשה לא מונע תרי לאוין אבל היכא דהעשה הוא בעשה, עשה אי אינם המונע תרי לאוין, ולכאו' - אומר התוספות - דבשם הוי מי דהיכא דעשה אינם בעשה, אינו מונע אלא היכא דהלוי כולל יותר מן העשה ובדאורי.